

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

На основу Одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 356/1 од 5. 2. 2026, а у складу са чланом 117 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, изабрани смо у комисију за припрему извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор у звање и на радно место доцента за ужу научну област Русистика, предмет Руски језик. Конкурс је објављен у листу Послови бр. 1186 од 25. 2. 2026. године.

На основу увида у приложену документацију, а у складу са чланом 117 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, Комисија у саставу др Биљана Марић, ванредни професор (председник Комисије), др Светлана Гољак, доцент, др Наташа Вуловић Емонтс, научни саветник Института за српски језик САНУ, подноси Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду следећи

ИЗВЕШТАЈ

На расписани конкурс за избор у звање и на радно место једног доцента за ужу научну област Русистика, предмет Руски језик, пријавио се један кандидат, **др Јелена Јочић** (рођ. Радовановић), досадашњи виши лектор за ужу научну област Русистика, предмет Руски језик.

Уз пријаву на конкурс кандидаткиња др Јелена Јочић предала је следећу документацију: 1) радну биографију, 2) мотивационо писмо, 3) извод из матичне књиге рођених с уписаним држављанством; уверење о држављанству; уверење о некажњавању; изјаву о изворности, 4) оверене фотокопије уверења о завршеним основним, мастер и докторским студијама, 5) библиографију стручних и научних радова, 6) фотокопије самих радова, 7) резултате студентских анкета.

Јелена Јочић (рођ. Радовановић) рођена је 12.09.1989. у Смедереву. По завршетку основне школе и гимназије у Младеновцу (носилац Вукове дипломе), уписала се на групу *Руски језик, књижевност, култура* на Филолошком факултету Универзитета у Београду, коју је завршила септембра 2012. са просечном оценом 9,67. Мастер студије у истој установи завршила је 05. 07. 2014. са просечном оценом 10, одбравивши мастер-рад *Инословенски називи у микротопонимији Београда* (ментор проф. др Предраг Пипер). Школске 2014/15. уписала се на докторске студије (модул: Језик), где је положила све испите са оценом 10 и 5. 9. 2024. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду одбранила докторску дисертацију *Фразеологизми са религијском компонентом у руском и српском језику* (ментор проф. др Ксенија Кончаревић, чланови комисије: проф. др Биљана Марић, ванредни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, доц. др Светлана Гољак, доцент Филолошког факултета Универзитета у Београду, др Наташа Вуловић Емонтс, научни саветник Института за српски језик САНУ).

Радна биографија

Од октобра 2013. године Јелена Јочић (рођ. Радовановић) ангажована је као сарадник у настави на Филолошком факултету Универзитета у Београду на

предметима *Савремени руски језик као изборни П-1 и П-2* и *Савремени руски језик као други словенски језик П-1 и П-2*. Фебруара 2015. и јула 2018. кандидаткиња је бирања у звање асистента за ужу научну област Русистика, предмет Руски језик. Од школске 2015/2016. године изводила је правописне вежбе у оквиру предмета *Савремени руски језик Г-1 и Г-2* и на предметима *Савремени руски језик П-1 и П-2* (као други словенски језик), а од школске 2022/2023. правописне вежбе на предмету *Савремени руски језик Г-1 и Г-2* и *Савремени руски језик Г-5 и Г-6*. За вишег лектора за руски језик изабрана је 2022. године.

Од новембра 2017. до 2025. године Ј. Јочић обављала је дужност секретара Славистичког друштва Србије.

Основно поље интересовања кандидаткиње је фразеологија (контрастивна, компаративна, историјска, ареална, типолошка, когнитивна и концептуална истраживања руског, српског, осталих словенских и несловенских језика у овом пољу). Будући да је фразеологија у тесној вези са лексикологијом, семантиком, лингвокултурологијом, фразеографијом, лексикографијом, ове области такође су у домену њеног ужег интересовања.

Поред ужих, у шира интересовања кандидаткиње спада методика наставе страних језика, механизми и стратегије усвајања страног језика, тешкоће приликом усвајања појединих категорија у словенским језицима, утицај познавања других словенских језика (чешког, пољског, словачког, украјинског, белоруског) на усвајање руског језика, место језика у настави и образовању, место уџбеника у настави страног језика, ономастика, антропонимија, топонимија, семиотика, однос екстралингвистичких и лингвистичких средстава у функционисању језика, мултидисциплинарност у проучавању односа језика и друштва, социоллингвистика, обраћање у писменој комуникацији, пословни језик, терминологија.

Библиографија Јелене Јочић (рођ. Радовановић) илуструје ширину кандидаткињих интересовања. Библиографија обухвата следеће јединице:

Научни радови

1. Радовановић, Јелена. *Инословенски називи у микротопонимији Београда*. мастер – рад, одбрањен у јулу 2014. године, ментор: проф. др Предраг Пипер, оцена: 10
2. Радовановић, Јелена. Семиотичка средства у функцији рекламе на Интернету у Русији и Србији (на примеру банака и банкарских услуга). *Славистика*, књига XVIII (2014), Београд: Славистичко друштво Србије, стр. 300–307. (M52)
3. Белокапич Шкунца, Вера, Радованович Елена и Евгения Патаракина. О переводе руских терминав организационной структуры управления на сербский язык. *Русский язык как инославянский VI* (2014), Београд: Славистичко друштво Србије, стр. 138–147. (M52)
4. Радовановић, Јелена. „Примењена лингвистика“ и „методика наставе страних језика“ – Однос термина у различитим језичким срединама. *Славистика*, књига XIX (2015). – Београд: Славистичко друштво Србије, стр. 333–339. (M52)
5. Радовановић, Јелена. Ономастика у настави руског језика: теоријски аспекти и уџбеничка реализација. *Славистика*, књига XX (2016), Београд: Славистичко друштво Србије, стр. 400–406. (M52)
6. Радованович, Елена. Влияние родного и неродных языков в процессе усвоения русского языка как иностранного. – У: *II Международная научно-практическая конференция «Теория и практика преподавания языков и культур: философские и методологические аспекты»*. 25 септембра – 01 октомбра 2016г. (Подгорица –

- Будва, Черногория). Москва: Московский городской педагогический университет, стр. 103–120. (Доступно на: <https://elibrary.ru/item.asp?id=30526323>), приступљено: 05.04.2022.) (M33)
7. Радовановић, Јелена. Контрастивна анализа фразеологизама с компонентама *нас* и *мачка* у руском и српском језику. У: *Зборник радова са IX научног скупа младих филолога Србије*, одржан 08. априла 2017. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу. Година IX / Књига 1. Крагујевац: ФИЛУМ, 2018. стр. 107–119. (M45)
 8. Akhmadeeva, Magdalena Anna & Jelena Radovanovic. Difficulties in the Acquisition of grammatical gender in Slavic Languages. In: *QUID 2017*, Special Issue N°1-ISSN: 1692-343X, Medellín (Colombia): Institución Universitaria Salazar y Herrera, IUSH – Centro de Investigación, pp. 280–285. (Доступно на: <http://revistas.proeditio.com/iush/quid/article/view/1787/1785>), приступљено: 12.2.2018.)
 9. Радованович, Елена. Сопоставительный анализ фразеологизмов с компонентом *нёс* в русском и сербском языках. У: *Полипарадигмальные контексты фразеологии в XXI веке*: Материалы международной научной конференции. 17–19 мая 2018г. (Тула). Тула: Тульское производное полиграфическое объединение, стр. 148–153. (M33)
 10. Радовановић, Јелена. Фразеологизми у *Руско-српском речнику за основну школу* проф. др Богољуба Станковића. У: *Трагом славистичких истраживања професора Богољуба Станковића*. Уред. Ксенија Кончаревић. Београд: Филолошки факултет, 2018. стр. 243–258. (M14)
 11. Јочић, Јелена. Несинонимске лексичке варијанте компонената *чёрт* и *враг* у руским и српским фразеологизмима. *Славистика*, књига XXV-2 (2021), Београд: Славистичко друштво Србије, стр. 138–156. (M23)
 12. Јочић, Јелена. Лингвокултурологическе особености фразеологизмов с компонентом зортономом в руском и сербском језицима. *Актуалне проблеме истраживања савремене славистике: језик, превод, литература, култура, историја. Славистика сегодња: Polyslav 2022*, №2, стр. 257–268. (M14)
 13. Јочић, Јелена. *Фразеологизми са религијском компонентом у руском и српском језику*. Докторска дисертација одбрањена на Филолошком факултету Универзитета у Београду. (M70)
 14. Јочић, Јелена. Физичке особине човека кроз призму руских и српских фразеологизама са религијском компонентом. *Славистика* 2025/2, стр. 61–74. (M51)

Прикази:

1. Ковалев, Г.Ф. *Библиографија ономастици руской литературы по 2010 год*. ВГУ. – Воронеж : Издательско-полиграфический центр «Научная книга», 2014. – 346 с. Приказ књиге / Јелена Радовановић. У: *Зборник Матице српске за славистику*, бр. 88 (2015), Нови Сад: Матица српска, стр. 293–296.
2. *До встречи в России 2 : руски језик : уџбеник и радна свеска за други разред гимназије и средњих стручних школа : шеста година учења* / Биљана Марић, Маријана Папрић, Вера Лазаревић Вуловић ; [илустрације Душан Лакићевић], Београд : Завод за уџбенике, 2014. – 192 с. Приказ уџбеника / Јелена Радовановић. У: *Просветни преглед*

3. Кончаревић, К. *Универзитетска славистика: традиције, савремено стање, перспективе : Међународни научни зборник поводом 140 година Катедре за славистику Београдског универзитета*. Ур. Ксенија Кончаревић. Београд: Филолошки факултет, 2017. – 537 с. Приказ књиге / Јелена Јочић. У: *Славистика XXII-2* (2018), Београд: Славистичко друштво Србије, стр. 292–296.

Хроника:

1. *52 јанварска конференција славистов Србије, Белград, 10 – 11 јануара 2014г.* Приказ скупа / Јелена Радовановић. У: *Руски језик као инославјански VI*, Београд: Славистичко друштво Србије, стр. 180–182.
2. *«Перви форум младих педагога» – Русија, Москва, 21–24 априла 2015 г.* Приказ скупа / Елена Радованович. У: *Руски језик као инославјански VII*, 2015. 263–266.
3. *54. скуп слависта, Београд, 12–14. фебруар 2016. године.* Приказ скупа / Јелена Радовановић. У: *Славистика*, књига XX (2016), Београд: Славистичко друштво Србије, стр. 744–746.
4. *57. скуп слависта Србије, Београд, 4–5. фебруар 2019. године.* Приказ скупа / Јелена Јочић. У: *Славистика*, књига XXIII-1 (2019), Београд: Славистичко друштво Србије, стр. 352–354.
5. *59. скуп слависта Србије, 28–29. јануар 2021. године.* Приказ скупа / Јелена Јочић. У: *Славистика*, књига XXV-2 (2021), Београд: Славистичко друштво Србије, стр. 377–380.

Уџбеници и приручници:

1. Амштајн-Баман, Кристине и др. *Конечно! 1 : Руски језик за пети разред основне школе, уџбеник*. Београд: Клетт, 2018. дигитални уџбеник, коаутор интерактивних задатака.
2. Амштајн-Баман, Кристине и др. *Конечно! 1 : Руски језик за пети разред основне школе, уџбеник*. Београд: Клетт, 2018. дигитални уџбеник, коаутор приручника за наставнике.
3. Амштајн-Баман, Кристине и др. *Конечно! 2 : Руски језик за шести разред основне школе, уџбеник*. Београд: Клетт, 2019. дигитални уџбеник, коаутор интерактивних задатака.
4. Амштајн-Баман, Кристине и др. *Конечно! 2 : Руски језик за шести разред основне школе, уџбеник*. Београд: Клетт, 2019. дигитални уџбеник, коаутор приручника за наставнике.
5. Амштајн-Баман, Кристине и др. *Конечно! 3 : Руски језик за седми разред основне школе, уџбеник*. Београд: Клетт, 2020. дигитални уџбеник, коаутор приручника за наставнике.
6. Амштајн-Баман, Кристине и др. *Конечно! 4 : Руски језик за осми разред основне школе, уџбеник*. Београд: Клетт, 2021. дигитални уџбеник, коаутор приручника за наставнике.

Од радова Јелене Јочић, који су оријентисани на подручја лексикологије, ономастике, фразеологије и примењене лингвистике, прокоментарисаћемо најзначајније кандидаткињине радове.

Докторска дисертација *Фразеологизми са религијском компонентом у руском и српском језику* (одбрањена 5. 9. 2024. године) бави се фразеолошким јединицама с религијском компонентом (с компонентом религијског садржаја), а у питању су следеће групе: 1. празници – црквени, народни, псеудопразници, 2. небеска јерархија, 3. посредници – сведи, 4. антропоними, топоними и појмови из Библије, 5. простор – божански (надемперијски), земаљски (емпиријски), 6. црквена јерархија, 7. акциони код – обреди, ритуали, црквена и обичајна пракса, 8. предметни код, 9. дужности верника, 10. основни појмови духовности). У раду се даје и квантитативна анализа фразеологизама према тематским групама којима припада њихова кључна реч. Ј. Јочић анализира и структурне типове конструкција фразеолошких јединица с религијским компонентама у руском и српском језику, могућност формалног и лексичког варирања компоненте фразеологизма, поредбене фразеологизме. Једно поглавље посвећено је семантици фразеологизама са религијском компонентом, анализи руских и српских фразеологизама са аспекта лексичког и фразеолошког значења, анализи полисемије и синонимије на материјалу руских фразеологизама. Овај део такође садржи класификацију међујезичких структурно-типолошких релација на: 1. међујезичке фразеолошке еквиваленте; 2. међујезичке фразеосемантичке адекватне; 3. семантичке адекватне; 4. псеудоеквиваленте. Други део овога поглавља посвећен је антропоцентричности фразеолошких јединица из анализираног корпуса. Овде је представљена класификација руских и српских фразеологизама према тематским семантичким пољима која се односе на човека (физички изглед, психичке и карактерне особине, способности и вештине, осећања и стања, делатност, активност, поступци, понашање, начин живота, околности, ситуације, међуљудски односи, сродство, смрт) према методолошкој схеми Н. Вуловић. Лингвокултуролошка анализа представљена је у поглављу о празницима у руској и српској фразеологији.

Докторска дисертација Јелене Јочић писана је не само на основу одличног познавања релевантне литературе него и са способношћу за њену критичку процену (посебно када је реч о фразеографским изворима), не само с великом пажњом и истрајношћу него и са тананим осећањем за семантичке нијансе и слухом за различите структурне моделе испитиваних фразеологизама. Иновативност овог истраживања, његов теоријски и практични допринос лингвистичкој и лингвокултуролошкој теорији састоји се у: 1. доприносу терминолошком систему и категоријалном апарату фразеолошких истраживања, 2. контрастивном проучавању фразеологизама са религијском компонентом на материјалу фразеолошког фонда двају језика, са установљењем истоветности, сличности и разлика на структурном и семантичком плану испитиваних фразеологизама, при чему су предмет истраживања сродни (словенски) језици, руски и српски, 3. комплексном и интердисциплинарном приступу анализи фразеологизама са религијском компонентом, који се може применити и на друге тематске групе фразеологизама. Кандидаткиња је овим радом обогатила опис фразеолошког фонда савременог руског и савременог српског језика. Она је, најпре, уложила изузетан труд у то да уопште идентификује фразеологизме у руском и српском језику са религијском компонентом, а затим да утврди како изгледају (тачније – како све могу изгледати) њихови модели и која је њихова семантика – будући да речници и руског и српског језика ни о једном ни о другом не дају о томе увек поуздане податке. За бројним примерима, после њихове класификације, следи дискусија о семантичким, структуралним и другим разликама између упоређиваних фразеологизама и у оквиру једног језика, и на конфронтационом плану.

У раду *Лингвокултурологическије особенностии фразеологизмов с компонентом зортонимом в русском и сербском языках* (2022) ауторка анализира фразеологизме с

компонентом „религијски празник“ постављајући себи за циљ да утврди подударња, сличности и разлике између два језика. Полазећи од чињенице да руски и српски народ припадају истом православном хришћанском кругу, ауторка сматра очекиваним појављивање високог степена сличности у квантитативној, као и компонентној анализи, а разлика – на структурном плану. Претходно пропративши истраживање и подацима везаним за етимологију речи *празник*, за културолошке аспекте празника (типови), ауторка приступа анализи 21 фразеолошке јединице у руском и 40 у српском језику. Поделу врши на пет група: заједничке православне празнике; заједничке православне хеортониме који улазе у састав фразеологизма у једном од језика; православне хеортониме који улазе у састав једног од поређених језика, а који су специфични за тај етнос и регионално се обележавају; псеудопразнике и нехришћанске празнике. Посебно занимљив део рада бави се овим типом фразеологизама с лингвокултуролошког становишта. Испоставило се да највећи број фразеологизама у руском има у свом саставу хеортониме *Масленица* и *Пасха* (8), док их је у српском највише са хеортонимом *Рождество Христово* или *Божјић* и *Бадњи дан* (11).

У раду *Сопоставительный анализ фразеологизмов с компонентом пѣс в русском и сербском языках* кандидаткиња структурно и семантички анализира 102 фразеолошке јединице с компонентом „пас“ и долази до закључка да у руском и српском језику постоји сличан број фразеолошких јединица с компонентом „пас“, да су најраспрострањенији супстантивни фразеологизми у оба језика, као и да већина структура постоји у оба језика, с тим што постоји један мањи број фразеологизама којих има у једном, а нема у другом језику. И ово, као и нека друга истраживања посвећена псу, показало је да ова животиња у фразеологизмима оба језика задобија негативну конотацију.

У раду *Фразеологизми у Руско-српском речнику за основну школу проф. др Богољуба Станковића* Јелена Јочић, анализирајући фразеолошке јединице ексцерпирание из речника за основну школу проф. Станковића, даје структурну и семантичку класификацију фразеолошких јездиница, указује на оптималан квантитет фразеолошких јединица у речнику (око 5,5% речника), на њихову адекватну семантизацију и вођење рачуна о матерњем језику.

Фокус рада *Несинонимске лексичке варијанте компонената чѣрт и враг у руским и српским фразеологизмима* усмерен је ка оним варијантним компонентама које нису синоними лексема *чѣрт* и *враг*. Спроведена је лексиколошка, лексикографска, етимолошка, фразеолошка и лингвокултуролошка анализа. Кандидаткиња долази до закључка да се велики број лексема може заменити речима *чѣрт* и *враг*, као и да тако велики број лексема имамо због неименовања зла (именовањем се зло привлачи).

Кандидаткиња је учествовала и на бројним конференцијама у земљи и иностранству:

1. 52. *Скуп слависта Србије*, Београд, Србија, 10 – 11 јануар 2014. године
2. *VI встреча славянских русистов*, Београд, Србија, 11 јануар 2014. године
3. 53. *Скуп слависта Србије*, Београд, Србија, 09 – 11 јануар 2015. године
4. *Первый форум молодых педагогов*, Москва, Русија, 21 – 24 април 2015 године
5. 54. *Скуп слависта Србије*, Београд, Србија, 12 – 14 фебруар 2016. године

6. *II Международная научно-практическая конференция «Теория и практика преподавания языков и культур: философские и методологические аспекты»*, Подгорица – Будва, Црна Гора, 25 септембар – 01 октобар 2016. године
7. *IX научни скуп младих филолога Србије*, Крагујевац, Србије, 08. април 2017. године
8. *Международная научная конференция «Полипарадигмальные контексты фразеологии в XXI веке»*, Тула, Русија, 17 – 19 мај 2018. године
9. *59. скуп слависта Србије*, Београд, Србија, 28 – 29. јануар 2021. године
10. *60. скуп слависта Србије*, Београд, Србија, 13 – 14. јануар 2022. године
11. *64. скуп слависта Србије*, Београд, Србија, 19–20. фебруар 2026. године

Јелена Јочић се, поред свега, бави и многим ваннаставним активностима на Катедри за славистику, чиме директно доприноси и научној, а и широј академској заједници. Учествовала је у организацији следећих манифестација и конференција: Округли сто на тему: *Руски језик у Србији данас*, јануар 2022. године у Руском дому у Београду; 52–60. скуп слависта Србије (2014–2022), Зимска школа 2014–2022. и 2026. године (са изузетком 58. скупа слависта Србије и Зимске школе 2020 одржаних 2020. године због породилског одсуства), који су до 2020. године одржавани на Филолошком факултету Универзитета у Београду и у Руском дому, а 2021. и 2022. године – уживо и онлајн услед неповољне епидемиолошке ситуације; 5. и 6. НИС олимпијада из руског језика, које су одржане у априлу/мају 2017. и 2018. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду, Руској школи при Амбасади РФ у Београду и компанији НИС а.д. у Новом Саду; VI белградскај встреча славјанских русистов одржана на Филолошком факултету Универзитета у Београду, у јануару 2014. године; као координатор волонтера на Међународном фестивалу «Друзья! Прекрасен наш союз» у организацији фонда *Руски мир* и Филолошког факултета Универзитета у Београду у септембру 2014. године; у организацији онлајн предавања *Славистика у зуму* Славистичког друштва Србије.

Мишљење и предлог Комисије. Кандидаткиња Јелена Јочић (рођ. Радовановић) **поседује потребан степен научних и стручних квалификација** у области и на предмету за који се бира, има објављене квалитетне научне и стручне радове у научним часописима и зборницима: 2 научна рада објављена у категорији М14 (један у међународном зборнику *Polyslav*, други у зборнику *Трагом славистичких истраживања професора Богољуба Станковића*) и један у категорији М23 (часопис *Славистика* из 2021. године, Ерих плус листа); 3 рада са научних скупова (у *Зборнику радова са научног скупа младих филолога Србије* у Крагујевцу; два рада објављена у зборницима са међународних конференција М33); четири рада објављена у категорији М52 (часопис *Славистика* и *Русский язык как инославянский*).

Јелена Јочић одржала је 2. априла 2026. године приступно предавање на Филолошком факултету пред комисијом у саставу: проф. др Биљана Марић, ванредни професор Филолошког факултета Универзитета у Београду, проф. др Маријана Папрић, ванредни професор Факултета за образовање и васпитање Универзитета у Београду, доц. др Светлана Гољак, доцент Филолошког факултета Универзитета у Београду. Тема предавања гласила је: *Међуљудски односи кроз призму фразеологије (на материјалу фразеологизама с религијском компонентом у руском и српском)*. Комисија је оценила приступно предавање највишом оценом: 5 (пет).

Педагошки рад Јелене Јочић оцењен је високим оценама у студентским анкетама (просечна оцена 4,82). Кандидаткиња испуњава и изборне услове (стручно-

професионални допринос, допринос академској заједници и шире, сарадња са другим високошколским установама и установама културе).

Кандидаткиња поседује лингвистичке и комуникативне компетенције потребне за квалификовано бављење руским језиком у теорији и пракси, поседује искуство у високошколској настави, способност и таленат за наставни рад, па узимајући у обзир све наведено у закључку овог Извештаја, предлажемо Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да се **Јелена Јочић (рођ. Радовановић)**, доктор наука – филолошке науке, изабере у звање доцента за ужу научну област **Русистика**, предмет **Руски језик**.

КОМИСИЈА:

Проф. др Биљана Марић,
ванредни професор Филолошког факултета
Универзитета у Београду
(ужа научна област – Русистика)

Доц. др Светлана Гољак, доцент
Филолошког факултета
Универзитета у Београду
(ужа научна област – Белорусистика)

др Наташа Вуловић Емонтс, научни саветник
Института за српски језик САНУ
(ужа научна област – Српски језик)